Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lausunto

18.11.2021

Poliisitarkastaja Jari Pajunen

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta

HE 194/2021 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt sisäministeriöltä asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Sisäministeriö lausuu esityksestä seuraavaa.

Esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi liikenteen palveluista annettua lakia, työntekijöiden lähettämisestä annetun lain muuttamisesta annettua lakia, työntekijöiden lähettämisestä annettua lakia ja ylikuormamaksusta annettua lakia.

Niin sanotun EU:n tieliikenteen liikkuvuuspaketin sosiaali- ja markkinalainsäädäntöön liittyvät asetukset ja direktiivit on tarkoitus panna täytäntöön muuttamalla tarvittavin osin liikenteen palveluista annettua lakia sekä työntekijöiden lähettämisestä annettua lakia. Kuljetuksen tilaajan vastuiden laajentamisen osalta ehdotetaan muutettaviksi liikenteen palveluista annetun lain lisäksi ylikuormamaksusta annettua lakia.

Liikkuvuuspaketin säädösten täytäntöönpanon lisäksi esityksen tarkoituksena on toteuttaa pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman harmaan talouden torjuntaa koskevat toimenpidekirjaukset laajentamalla kuljetuksen tilaajan vastuita ylikuormilla ajamisen sekä ajo- ja lepoaikojen rikkomisen osalta. Samalla on tarkoitus vahvistaa viranomaisvalvonnan tiedonkulkua, kevyillä hyötyajoneuvoilla operoivan tavaraliikenteen palveluntarjoajan rekisteröitymisvelvollisuutta sekä ammattimaisessa liikenteessä käytettävän ajoneuvon rekisteröinnin vaatimuksia.

Lausunto

Sisäministeriö katsoo, että esityksen tavoitteet ovat kannatettavia. Sisäministeriö pitää tärkeänä, että esitysluonnoksella toimeenpannaan harmaan talouden torjuntatoimia kuljetusalalla. Lisäksi sisäministeriö pitää perusteltuna sitä, että kuljetuksen tilaajan selvitysvelvollisuus laajennetaan. Tämän tavoitteena

on vähentää ylikuormilla ajamista sekä ajo- ja lepoaikojen säännösten rikkomista. Lisäksi sisäministeriö pitää hyvänä, että viranomaisten välistä tiedonvaihdosta säädettäisiin tarkemmin.

Sisäministeriö kannattaa Y-tunnuksen lisäämistä henkilö- ja tavaraliikennelupien myöntämisen edellytykseksi. Tämä voi arvioida parantavan valvojien valvontamahdollisuuksia ja hyödyntävän viranomaisten välistä tietojen vaihtoa. Samoin sisäministeriö pitää perusteltuna, että luonnollisen henkilön hyvämaineisuuden arviointia esitetään tarkennettavaksi. Esityksen mukaan uusina mainetta vaarantavina tekijöinä otettaisiin huomioon tuomiot ihmiskaupasta, huumausainerikoksista tai laittoman maahantulon järjestämisestä.

200 §:ssä muutettaisiin eräiden muiden viranomaisten tehtävien hoitamista koskevaa säännöstä. Sisäministeriö esittää, että säännöksen 1 ja 2 momentissa viitattaisiin toimivaltuuksien osalta poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen sijasta poliisi-, tulli tai rajavartiomieheen. Tällöin sääntely olisi yhdenmukaista muun muassa esitettävän 39 §:n 4 momentin ja 202 §:n 2 ja 4 momentin kanssa. Säännöksen 2 momentin mukaan poliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos voi keskeyttää kuljetuksen eräiden edellytysten täyttyessä. Jotta virke olisi kieliopillisesti asianmukaisempi ja koska kullakin viranomaisella on oikeus keskeyttää kuljetus itsenäisesti, esitetään ja -sana samalla korvattavaksi tai -sanalla.

202 §:ssä muutettaisiin tieliikenteen sosiaalilainsäädännön noudattamisen pakkokeinoja koskevaa säännöstä. Sen nykyisessä 1 momentissa säädetään poliisille oikeus suorittaa pakkokeinolaissa tarkoitettu yleinen kotietsintä tai paikanetsintä tietyin edellytyksin. Sisäministeriö esittää, että Rajavartiolaitokselle ja Tullille lisättäisiin poliisia vastaava oikeus suorittaa yleinen kotietsintä tai paikanetsintä. Rajavartiolaitos ja Tulli ovat molemmat esitutkintaviranomaisia, joilla on useita muita tehtäviä suorittaessaan toimivalta suorittaa koti- ja paikanetsintöjä. Poliisi ei yleensä ole läsnä rajanylityspaikalla eikä liene muutoinkaan tarkoituksenmukaista, että eri esitutkintaviranomaisilla olisi eri toimivaltuudet tieliikenteen sosiaalilainsäädännön noudattamisen valvomisen osalta.

Lisäksi sisäministeriö pitää rangaistussäännöksiä koskevaan lukuun esitetään tarkennuksia perusteltuina.

Muilta osin sisäministeriöllä ei ole lausuttavaa.